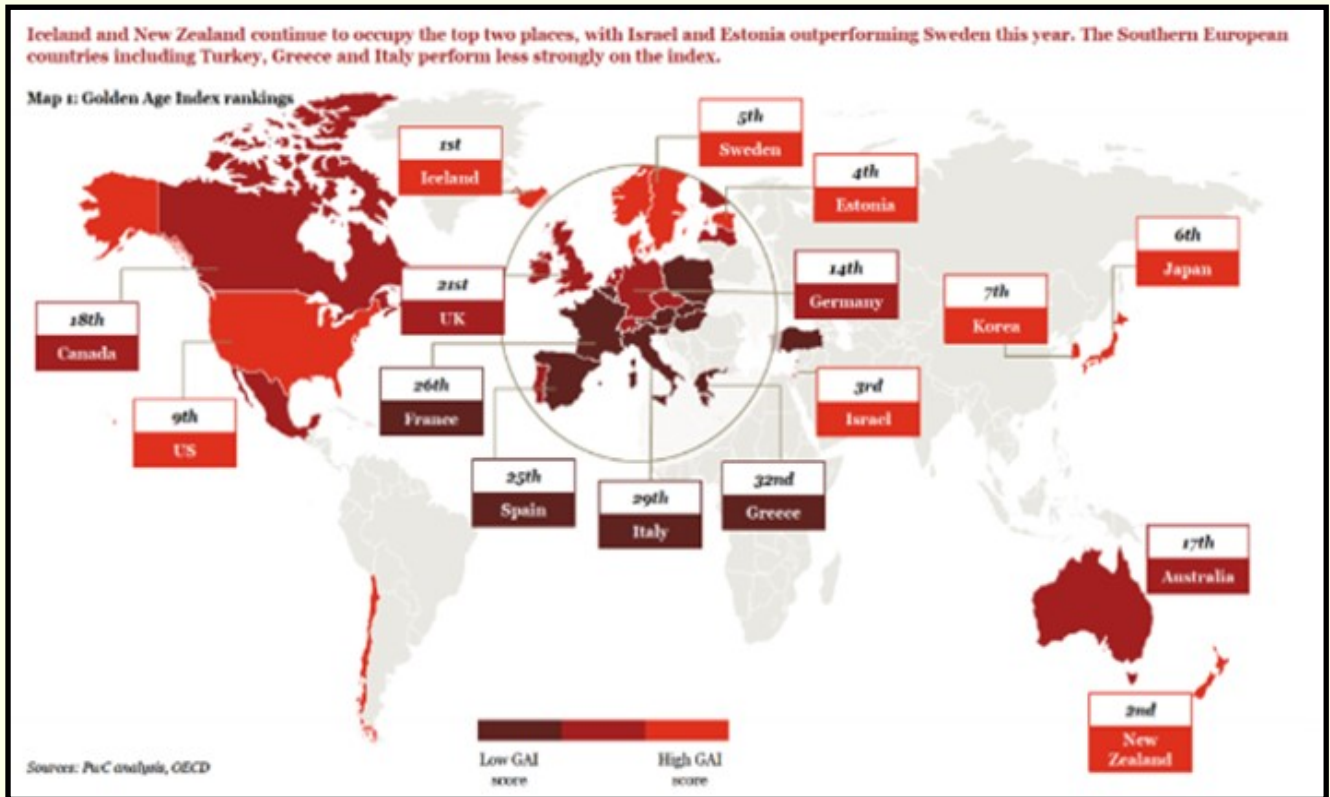

Research Story

The Golden Age Index 2018

โดย : วรณวิภา แสงสารพันธ์

The economic prospects of older workers across 35 OECD countries. / Image: PwC

ปัจจุบันกล่าวได้ว่าโลกมีสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นมาก และในหลายประเทศได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างเต็มรูปแบบ คนส่วนใหญ่มักคิดว่าผู้สูงอายุไม่ได้ช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับประเทศ เป็นแต่เพียงผู้ใช้จ่ายเงินจากกองทุนเกษียณอายุ ทั้งที่ความจริงแล้วผู้สูงอายุก็สามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศให้ขยายตัวได้

หลายคนอาจมองว่าการที่ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยถือเป็นภาระทางการคลัง และการที่ประชากรมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้นนั้นทำให้ภาครัฐต้องมีการค่าใช้จ่ายในด้านสุขภาพ สังคม และเงินบำนาญ ที่จะต้องนำมาดูแลประชากรสูงอายุ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ต้องพึ่งพารายได้ของประเทศ หากภาครัฐไม่มีการบริหารจัดการด้านรายได้และรายจ่ายที่เหมาะสม อาจส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ ทำให้คิดต่อไปว่าประเทศที่มีจำนวนประชากรสูงวัยจำนวนมากนั้น หากภาครัฐสามารถใช้ศักยภาพของแรงงานสูงวัยให้เป็นประโยชน์ จะเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ กล่าวคือ หากผู้สูงอายุที่วัยใกล้เกษียณยังอยู่ทำงานในระบบทำให้รัฐยังคงสามารถเก็บภาษีเพื่อชดเชยรายจ่ายที่มีได้ ซึ่งภาษีที่จัดเก็บได้นั้นท้ายที่สุดเมื่อนำมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนเศรษฐกิจของประเทศ แล้วรัฐควรทำอย่างไรเพื่อจูงใจให้คนสูงวัยอยากทำงาน.....?

PricewaterhouseCoopers Golden Age Index ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ 7 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบจากตลาดแรงงานของคนงานที่มีอายุมากกว่า 55 ปี ของประเทศใน OECD (องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศกลุ่มยุโรป) ระบุว่า ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ออสเตรีย เอสโตเนีย และสวีเดน อยู่ใน 5 อันดับแรก และอีกหลายประเทศในแถบอเมริกาที่มีภาระงานผู้สูงอายุและสามารถทำได้ดี ทั้งนี้ รายงานล่าสุดของ PwC คาดไว้ว่าหากประเทศใน OECD มีการจ้างงานผู้สูงอายุ (55-64ปี) ได้ในระดับเดียวกับนิวซีแลนด์ ในระยะยาวจะทำให้มีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของ OECD ถึง 3.5 ล้านล้านเหรียญ

Research Story

ในปี 2018 ไอซ์แลนด์มีการจ้างงานผู้ที่มีอายุระหว่าง 55-64 สูงที่สุด (84%) เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่ม OECD (60%) นิวซีแลนด์ อันดับ 2 (78%) ตามด้วยอิสราเอล อันดับ 3 (66.8%) อื่น ๆ ได้แก่ ลักเซมเบิร์ก (40%) กรีซ (37%) และตุรกี (34%) ซึ่งภาพรวมของดัชนีสะท้อนว่าสำหรับ OECD ผู้ที่มีอายุระหว่าง 55-64 ปี ที่ยังคงทำงาน มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง

ภาพแสดงตัวอย่างผลการคาดการณ์เม็ดเงินที่จะเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศใน OECD หากระบบการจ้างงานผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพเพียงพอ และอยู่ในระดับเดียวกับนิวซีแลนด์

Image: PwC/OECD

ในรายงานระบุว่า ปัจจัยที่เป็นเครื่องกระตุ้นให้คนทำงานในช่วงวัยเกษียณ คือ การผสมผสานกันระหว่างนโยบายสาธารณะที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด กับสถานการณ์ส่วนบุคคล โดยมีแรงขับเคลื่อน 3 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานต่อของแรงงาน วัยเกษียณ คือ

- 1. นโยบายเกี่ยวกับเงินบำนาญ :** การศึกษาในปี 2012 ของ Hurd, Mitchaud และ Rohvedder พบว่า เงินบำนาญของรัฐมีผลกระทบเชิงลบต่อการออมของผู้คน และเป็นตัวกระตุ้นให้ตัดสินใจเกษียณอายุก่อนกำหนด
- 2. อายุขัย :** การที่คนมีอายุยืนยาวขึ้นเท่ากับมีเวลาในการทำงานมากขึ้น ปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้คนทำงานต่อ คือ การมีสุขภาพที่ดี การมีส่วนร่วมในการทำงาน นโยบายด้านสุขภาพของรัฐ และความก้าวหน้าทางการแพทย์
- 3. ความรับผิดชอบในการดูแล :** สถานการณ์ทางการเงิน และจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจทำงาน หากรัฐสวัสดิการไม่สามารถตอบสนองได้

ในส่วนของการข้อเสนอแนะ ได้กล่าวถึงการเพิ่มอายุเกษียณเพื่อรักษากำลังแรงงาน การสนับสนุนการเรียนรู้และการจัดโปรแกรมฝึกอบรมในทักษะที่จำเป็น การมีงานให้เลือกทำ (งานนอกเวลา หรืองานชั่วคราว) การปรับปรุงระบบเงินบำนาญ ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การตอบสนองความต้องการทางกายภาพ และการออกแบบอาคารสำนักงาน ให้ดึงดูดผู้สูงอายุ จะเห็นได้ว่าแนวทางต่าง ๆ ที่เสนอล้วนมุ่งเน้นเพื่อดึงดูดแรงงานสูงวัยให้อยู่ทำงานนานขึ้น และประเทศในกลุ่ม OECD ถือได้ว่าเป็นต้นแบบของการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา Aged Society / Super Aged Society ที่กำลังเผชิญอยู่ ทั้งนี้ ในส่วนของประเทศไทยหากสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ก็จะเป็นอีกก้าวหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้มีความพยายามในแก้ปัญหาสังคมสูงวัยของภาครัฐบรรลุผลสำเร็จหรือบรรเทาผลกระทบให้เบาบางลงได้

ที่มา : <https://www.pwc.co.uk/services/economics-policy/insights/golden-age-index.html>